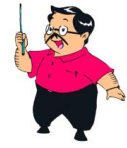

“ผู้แข็งแรง” ไม่ถือเป็น “ผู้แข็งแรง”

ไม่มีสิทธิรับเงินสินบนคดีอาชญากรรม

โดย... ลุงเป็นธรรม
สายด่วนศาลปกครอง 1355

ส่วนที่ 1 ร่วมด้วยช่วยกันกำจัด “ยาเสพติด” พิชัยของสังคม

ยาเสพติด ปัญหาระดับชาติที่ต้องได้รับการแก้ไขเร่งด่วนจากรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย !! และแม้หลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้พยายามดำเนินการป้องกันและปราบปรามกันมาโดยตลอด... แต่ก็ดูเหมือนว่าปัญหาเสพติดกลับมิได้ลดน้อยลงไปอย่างที่คาดคิด และในบางช่วงเวลาก็ดูเหมือนว่าจะทวีความรุนแรงขึ้นด้วย

“เงินสินบน” และ “เงินรางวัล” ถือเป็นมาตรการที่ทางราชการใช้สร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการปราบปรามยาเสพติด โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีได้กำหนดในเรื่องดังกล่าวไว้ในปี 2537 และต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขในปี 2561 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการจ่ายเงินดังกล่าว

หลายท่านอาจเกิดความสงสัยว่า ... แล้วเงินสินบนกับเงินรางวัล มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ?

เงินสินบน คือ เงินที่จ่ายให้กับบุคคลที่มาแจ้งความนำจับในคดีอาชญากรรม ส่วน เงินรางวัล เป็นเงินที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ที่สืบสวนจับกุมคดีอาชญากรรม

อย่างไรก็ตาม...ผู้ที่จะได้รับเงินสินบนจากการแจ้งความนำจับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นย่อมจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบในเรื่องดังกล่าวได้กำหนดไว้ ซึ่งวันนี้ลุงเป็นธรรมขอเสนอผ่านคดี ๆ หนึ่งที่จะช่วยไขข้อข้องใจเกี่ยวกับความหมายและการตีความคำว่า “ผู้แจ้งความนำจับ” ที่จะมีสิทธิรับเงินสินบนในคดีอาชญากรรมได้เป็นอย่างดีครับ

คดีนี้...เป็นกรณีของนายทองเอกแจ้งกับเจ้าหน้าที่ตำรวจว่า ตนได้ทราบข้อมูลจากนักโทษคนหนึ่ง ในเรือนจำ ก. ว่า มีนักโทษที่สามารถติดต่อซื้อขายเสพติดกับบุคคลภายนอกได้ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้สืบหาข้อมูลผู้จำหน่ายยาเสพติดให้แก่นักโทษในเรือนจำดังกล่าว และมีการวางแผนล่อซื้ออยู่หลายครั้ง จนในที่สุดสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ นายทองเอกเห็นว่าตนเป็นผู้แจ้งความนำจับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษจนนำไปสู่การจับกุมผู้กระทำความผิดได้ ตนจึงเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสินบนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลคดีอาชญากรรม พ.ศ. 2537 ซึ่งใช้บังคับในขณะเกิดข้อพิพาท

แต่คณะอนุกรรมการเงินสินบนเงินรางวัลพิจารณาแล้วมีมติว่านายทองเอกไม่ได้เป็นผู้แจ้งความนำจับ เพราะข้อมูลที่แจ้งไม่มีรายละเอียดที่จะนำไปสู่การจับกุมผู้จำหน่ายยาเสพติด การจับกุมเกิดจากการสืบสวนหาข้อมูลเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดสืบสวนจับกุมเอง นายทองเอกจึงไม่มีสิทธิได้รับเงินสินบนดังกล่าว

เป็นเหตุให้นายทองเอกนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองนั่นเองครับ...

ส่วนที่ 2 “ผู้แจ้งเบาะแส” ไม่ถือเป็น “ผู้แจ้งความนำจับ”

ไม่มีสิทธิรับเงินสินบนคดียาเสพติด

เรื่องนี้...จึงมีประเด็นที่ศาลต้องวินิจฉัยว่า **มติของคณะอนุกรรมการเงินสินบนเงินรางวัล ที่ไม่ถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้แจ้งความนำจับ ตามหลักเกณฑ์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลคดียาเสพติด พ.ศ. 2537 เป็นมติที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่?**

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า **“ผู้แจ้งความนำจับ”** ที่จะสิทธิได้รับเงินสินบนตามระเบียบดังกล่าว จะต้องแจ้งความว่ามีกรกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งหมายถึงว่า ผู้แจ้งต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจว่า... **“ผู้ใดกระทำความผิด หรือการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ อันนำไปสู่การจับกุมผู้กระทำความผิดดังกล่าวตามที่เจ้าหน้าที่ได้รับแจ้ง”**

แต่จากหนังสือร้องทุกข์ต่อสำนักงาน ป.ป.ส. ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งระบุว่า ผู้ฟ้องคดีเพียงแต่ทราบจากนักโทษภายในเรือนจำกลางแห่งหนึ่งว่า มียาเสพติด (ยาบ้า) จำหน่ายในเรือนจำ โดยมีโกดังอยู่ในกรุงเทพ และมีนักโทษในเรือนจำเป็นผู้ติดต่อกับผู้จำหน่ายยาเสพติด ผู้ฟ้องคดีจึงได้แจ้งข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และมีการวางแผนล่อซื้อยาเสพติดอยู่หลายครั้ง จนในที่สุดได้มีการจับกุมผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้

จึงเห็นได้ว่า... ผู้ฟ้องคดีมิได้แจ้งถึงการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดว่าใครเป็นผู้กระทำความผิดอย่างไร ตามข้อ 6 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลคดียาเสพติด พ.ศ. 2537 ซึ่งได้กำหนดคำนิยามคำว่า **“ผู้แจ้งความนำจับ”** หมายความว่า ผู้แจ้งความว่ามีกรกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดต่อเจ้าพนักงานผู้รับแจ้งความตามระเบียบนี้ ผู้ฟ้องคดีจึงเพียงผู้แจ้งเบาะแสรู้เจ้าหน้าที่ทราบ อันนำไปสู่การจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มติของคณะอนุกรรมการเงินสินบนเงินรางวัลที่ไม่ถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้แจ้งความนำจับที่มีสิทธิได้รับเงินสินบนตามระเบียบดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในคดีดังกล่าว ได้อธิบายความเกี่ยวกับความหมายของคำว่า **“ผู้แจ้งความนำจับ”** ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลคดียาเสพติด พ.ศ. 2537 ไว้อย่างชัดเจนว่าต้องเป็นการแจ้งข้อมูลที่มีรายละเอียดที่สามารถนำไปสู่การจับกุมได้ โดยระบุได้ว่าใครเป็นผู้กระทำความผิดอย่างไร การแจ้งข้อมูลว่ามีกรกระทำความผิด โดยไม่อาจจะระบุว่าเป็นผู้ใด จึงถือเป็นเพียงการแจ้งเบาะแสนั้น คดีนี้จึงนับว่าเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่ประสงค์จะแจ้งข้อมูลอันนำไปสู่การจับกุมผู้กระทำความผิดที่จะมีสิทธิได้รับเงินสินบน และยังเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการที่ดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ด้วย

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันได้มีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนผู้แจ้งความนำจับ เงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ และเงินช่วยเหลือในการปฏิบัติงานยาเสพติด พ.ศ. 2561 ซึ่งได้กำหนดคำนิยามของคำว่า **“ผู้แจ้งความนำจับ”** ไว้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยระบุว่าจะต้องแจ้งความว่า...มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและต้องมีข้อมูลรายละเอียดที่นำไปสู่การจับกุมผู้กระทำความผิดหรือตรวจยึดยาเสพติดของกลางได้

(รายละเอียดอ่านได้ในคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.517/2562 และสามารถสืบค้นบทความย้อนหลังได้ที่ www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)

ส่วนที่ 3 รู้ทันกฎหมายเกี่ยวกับการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลคดียาเสพติด

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลคดียาเสพติด พ.ศ. 2537 (ซึ่งมีผลใช้บังคับในขณะเกิดคดีพิพาท) ข้อ 6 ได้กำหนดนิยามคำว่า **“ผู้แจ้งความนำจับ”** หมายความว่า ผู้แจ้งความว่ามีกรกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดต่อเจ้าพนักงานผู้รับแจ้งตามระเบียบนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนผู้แจ้งความนำจับ เงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ และเงินช่วยเหลือในการปฏิบัติงานยาเสพติด พ.ศ. 2561

ข้อ 6 ในระเบียบนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“เงินค่าตอบแทนผู้แจ้งความนำจับ” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้แก่ผู้แจ้งความนำจับคดียาเสพติด

“เงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้แก่เจ้าพนักงานผู้สืบสวนจับกุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือตรวจยึดยาเสพติด รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจนนำไปสู่การจับกุมหรือตรวจยึดยาเสพติด โดยเป็นข้าราชการตำรวจตำแหน่งผู้กำกับหรือเทียบเท่าลงมา ข้าราชการทหารตำแหน่งรองผู้บังคับการกรมหรือเทียบเท่าลงมา ข้าราชการพลเรือนระดับชำนาญการพิเศษหรือเทียบเท่าลงมา ซึ่งได้ลงลายมือชื่อในบันทึกการจับกุมหรือตรวจยึดยาเสพติด และพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีที่ทำการสอบสวนขยายผล

“ผู้แจ้งความนำจับ” หมายความว่า ผู้แจ้งความว่ามีกรกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดต่อเจ้าพนักงานผู้รับแจ้งความตามระเบียบนี้ และต้องมีข้อมูลรายละเอียดที่นำไปสู่การจับกุมผู้กระทำความผิดหรือตรวจยึดยาเสพติดของกลางได้
